

Οι μεταπτυχιακές σπουδές στην Γαλλία

Το Γαλλικό σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσιάζει σημαντικές διαφορές από το αντίστοιχο Ελληνικό και βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις πανεπιστημιακές σπουδές και στις σπουδές που πραγματοποιούνται στις Ανώτατες Σχολές (Grandes Ecoles). Στην Γαλλία υπάρχουν 90 δημόσια πανεπιστήμια, πάνω από 450 Grandes Ecoles εκ των οποίων 240 είναι ανώτατες σχολές μηχανικών, 2000 ανώτατα ιδρύματα στον τομέα των καλλιτεχνικών, αρχιτεκτονικής και παραϊατρικών σπουδών, καθώς και ερευνητικά κέντρα. Προσφέρουν σε τρεις κύκλους σπουδών εθνικά διπλώματα τα οποία είναι ισότιμα, ανεξάρτητα από το ίδρυμα που τα απονέμει – πανεπιστήμιο ή Grande Ecole.

GRANDES ECOLES & Πανεπιστήμια

Η ανώτατη εκπαίδευση στη Γαλλία περιλαμβάνει δύο (2) βασικές κατηγορίες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, με διαφορετικούς στόχους, δομή και προϋποθέσεις εγγραφής.

1. Οι Grandes Ecoles με 4 υποκατηγορίες: Ecoles Normales Superieures (ENS-Ανώτατες Παιδαγωγικές Ακαδημίες), Ecoles de Commerce et de Gestion, Instituts d' Etudes Politiques (IEP) και Grandes Ecoles Scientifiques & Ecoles d' Ingenieur – ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνονται οι διάσημες ανώτατες σχολές Ecole Polytechnique, Ecole des Mines, Ecole des Ponts et Chaussees, ENSAM (Καλών Τεχνών). Παρέχουν εκπαίδευση υψηλού επιπέδου με σκοπό την επαγγελματική αποκατάσταση, όπως π.χ. εκπαίδευση μηχανικών και εκπαίδευση στην διοίκηση επιχειρήσεων για ανώτατα στελέχη. Έτσι, τα διπλώματα που απονέμονται από αυτές τις σχολές βρίσκονται στην κορυφή της προτίμησης των επιχειρήσεων για την κάλυψη θέσεων με αυξημένες ευθύνες και απαιτήσεις.

2. Σε σύγκριση με αυτές, τα πανεπιστήμια είναι περισσότερο προσανατολισμένα προς τη διαμόρφωση ερευνητών και τη διάπλαση ειδικών της γνώσης, μια διαφορά που δείχνει να καλύπτεται με τη δημιουργία ειδικοτήτων μηχανικών και καταρτίσεων προετοιμασίας επαγγελματικών διπλωμάτων. Τα πανεπιστήμια παρέχουν εκπαίδευση υψηλού επιπέδου σε όλους τους τομείς (θετικές επιστήμες, τεχνολογία κ).

Επίσης λειτουργούν 100 Πανεπιστημιακά Τεχνολογικά Ινστιτούτα (IUT) που παρέχουν διετή γενική και τεχνολογική εκπαίδευση στον τριτογενή τομέα και τον τομέα της βιομηχανίας και προετοιμάζουν τους απόφοιτους για την είσοδό τους στην αγορά εργασίας ή την συνέχιση των σπουδών τους σε ανώτερο επίπεδο. Τα IUT παρέχουν εκπαίδευση σε περισσότερες από 20 ειδικότητες σε 500 περίπου τμήματα.

Μεταπτυχιακές σπουδές

Μετά από 4 έτη πανεπιστημιακών σπουδών, όπως και στην Ελλάδα, οι φοιτητές μπορούν να προσανατολιστούν είτε προς μια πρακτική εκπαίδευση, είτε προς την έρευνα. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το γαλλικό σύστημα

πλησιάζει περισσότερο το ελληνικό. Ο τρίτος κύκλος σπουδών διαρκεί ένα έως πέντε έτη.

DESS (Diplôme d' Etudes Supérieures Specialises)

Ο βασικός μεταπτυχιακός τίτλος επαγγελματικής κατεύθυνσης που απονέμεται από τα Γαλλικά πανεπιστήμια είναι το Δίπλωμα Ανωτάτων Ειδικευμένων Σπουδών DESS (Diplome d' Etudes Supérieures Specialisees). Σε αυτό έχουν πρόσβαση όσοι έχουν ολοκληρώσει τους δύο κύκλους σπουδών και είναι κάτοχοι Maitrise ή διπλώματος μηχανικού. Για την απόκτηση του μεταπτυχιακού αυτού τίτλου μονοετούς διάρκειας, απαιτείται πρακτική άσκηση τουλάχιστον τριών μηνών σε κάποια επιχείρηση. Για την υποψηφιότητα σε αυτό τον τύπο μεταπτυχιακού συνεκτιμάται η ενδεχόμενη πρακτική ενασχόληση του φοιτητή με το αντικείμενο μελέτης. Υπάρχουν τρεις μεγάλες κατηγορίες DESS:

- Τα “εφαρμοσμένα” DESS, που αποτελούν συμπλήρωμα θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων
- Τα DESS υψηλής εξειδίκευσης και
- Τα DESS διπλής εξειδίκευσης που διευκολύνουν την επαγγελματική αποκατάσταση (π.χ. διαχείρισης και πληροφορικής).

Οι τομείς σπουδών περιλαμβάνουν μηχανική, επιστήμες διοίκησης, οικονομικές επιστήμες, πληροφορική, βιομηχανικές επιστήμες και τεχνολογία κ.α.

DEA (Diplome d'Etudes Approfondies)

Το DEA - Diplome d'Etudes Approfondies (Δίπλωμα Εμπεριστατωμένων Σπουδών) θεωρείται ότι αντιστοιχεί σε μεταπτυχιακό, με τη διαφορά ότι το DEA επικυρώνει ένα έτος σπουδών και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την προετοιμασία μιας διατριβής (these), η οποία, όπως το ελληνικό Διδακτορικό, διαρκεί 3 ή 4 χρόνια. Γενικότερα, αυτός ο διαχωρισμός των κύκλων σπουδών, ο οποίος είναι πιο έντονος στη Γαλλία απ' ό,τι στην Ελλάδα, καθιστά το σύστημα πιο πολυσύνθετο. Επιτρέπει όμως στους φοιτητές να μεταπηδήσουν, όχι μόνο από τον ένα κλάδο στον άλλο, αλλά και από το ένα ίδρυμα στο άλλο ή, ακόμα, και από την θεωρητική στην πρακτική εκπαίδευση.

CAAE (Certificat d' Aptitude à l' Administration des Entreprises)

Τα Ινστιτούτα Διοίκησης Επιχειρήσεων (IAE), αποτελούν πανεπιστημιακά ιδρύματα μεταπτυχιακών στην οικονομία–διαχείριση και απονέμουν ταυτόχρονα με το DESS, ένα πιστοποιητικό (certificat) ικανότητας στην διοίκηση επιχειρήσεων (CAAE: Certificat d' Aptitude a l' Administration des Entreprises).

Διδακτορικές και μεταδιδακτορικές σπουδές

Όπως ήδη αναφέρθηκε το δίπλωμα DEA αποτελεί το πρώτο στάδιο για τις διδακτορικές σπουδές. Η διάρκειά του είναι μονοετής, οι φοιτητές μπορούν να

ασχοληθούν με διαφορετικά θέματα έρευνας και απονέμεται μετά από έλεγχο των θεωρητικών γνώσεων των φοιτητών και παρουσίαση σε επιτροπή ενός ερευνητικού έργου που ανέλαβαν και ολοκλήρωσαν.

Το διδακτορικό (Doctorat) διαρκεί 3 έως 4 έτη. Την οδό του διδακτορικού μπορούν να ακολουθήσουν οι κάτοχοι DEA, κατά προτίμηση με βαθμό πτυχίου άριστα, ή κατ' εξαίρεση σε όσους παρουσιάσουν εξαιρετικό ερευνητικό έργο. Η προετοιμασία της διδακτορικής διατριβής, υπό την επίβλεψη κάποιου καθηγητή, εντάσσεται σε ένα γενικότερο ερευνητικό πρόγραμμα, το οποίο καθορίζεται από τα ερευνητικά κέντρα των πανεπιστημίων.

Οι μεταδιδακτορικές σπουδές “απόκτησης ικανότητας” (Habilitation) αποτελούν το τελευταίο στάδιο που πρέπει να περάσει κανείς προκειμένου να αποκτήσει την ικανότητα να διευθύνει εργασίες διδακτορικής έρευνας στα πανεπιστήμια. Ο τίτλος αυτός απονέμεται μετά από προφορική δοκιμασία κατά την οποία ο διδάκτορας παρουσιάζει το προσωπικό ερευνητικό του έργο ενώπιον κάποιας επιτροπής. Το δίπλωμα αυτό αποτελεί το πρόκριμα για όποιον ενδιαφέρεται να φτάσει την βαθμίδα του καθηγητή στο πανεπιστήμιο.

Διαδικασία εισαγωγής

1. Τα πανεπιστήμια θέτουν συγκεκριμένη ημερομηνία μέχρι την οποία δέχονται αιτήσεις για εισαγωγή, η οποία διαφέρει από το ένα πανεπιστήμιο στο άλλο, ενώ αυτές οι ημερομηνίες δεν γίνονται γνωστές κάθε χρόνο εκ των προτέρων. Ο υποψήφιος πρέπει να ξεκινήσει σχετικά νωρίς (9-12 μήνες πριν την έναρξη των σπουδών του στην Γαλλία) τη διαδικασία αναζήτησης πληροφοριών και προγραμμάτων, μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης του Πολυτεχνείου Κρήτης ή του Γραφείου Σπουδών του Γαλλικού Ινστιτούτου.
2. Στείλτε μία απλή επιστολή ή e-mail για την πρώτη επαφή με τα ιδρύματα, ζητώντας το αναλυτικό πρόγραμμα του τίτλου ειδικότητας που σας ενδιαφέρει, καθώς και το φάκελο υποψηφιότητας (dossier) για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Η καλύτερη χρονική περίοδος για να επικοινωνήσετε με τα πανεπιστήμια είναι τον Ιανουάριο-Απρίλιο.
3. Αφού λάβετε τις πληροφορίες από τα πανεπιστήμια και σας ενδιαφέρει να υποβάλλετε αίτηση, ακολουθήστε την ακριβή διαδικασία που περιγράφεται στο φυλλάδιο του πανεπιστημίου. Μπορείτε να δηλώσετε υποψηφιότητα σε όσα πανεπιστήμια επιθυμείτε παράλληλα. Συνιστάται ανεπιφύλακτα να έλθετε σε επαφή με τον επιστημονικό υπεύθυνο του μεταπτυχιακού διπλώματος που σας ενδιαφέρει ούτως ώστε να λάβετε την αναγκαία καθοδήγηση για την προετοιμασία και την διαμόρφωση του φακέλου υποψηφιότητας πριν την επίσημη αποστολή και παρουσίασή του στην επιστημονική επιτροπή του ιδρύματος. Αν ο φάκελος προκριθεί από την επιστημονική επιτροπή, ο υποψήφιος συνήθως καλείται σε συνέντευξη όπου και αποφασίζεται τελικά το αν θα γίνει δεκτός στο επιθυμητό πρόγραμμα.

Φάκελος υποψηφιότητας

Ο φάκελος υποψηφιότητας σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα συνήθως πρέπει να περιλαμβάνει:

- **Πιστοποιητικό Γεννήσεως.**
- **Πτυχίο/Δίπλωμα** (ίσως ζητηθεί και Απολυτήριο Λυκείου).
- **Αναλυτική βαθμολογία.**
- **Καλό επίπεδο γνώσης της Γαλλικής γλώσσας.** Ο υποψήφιος πρέπει να έχει καλή γνώση της Γαλλικής γλώσσας (το DALF σας απαλλάσσει από κάθε εξέταση γλώσσας). Εάν δεν έχετε αποκτήσει δίπλωμα γαλλικής γλώσσας, μπορεί να σας ζητηθεί να δώσετε εξετάσεις. Επίσης υπάρχουν περιπτώσεις προγραμμάτων που η εξακρίβωση γνώσης της γαλλικής γλώσσας μπορεί να γίνει στην διάρκεια συνέντευξης από τον υπεύθυνο του μεταπτυχιακού.
- **Επιστολή παρουσίασης κινήτρων** (lettre de motivation) Στην επιστολή αυτή θα αναφέρονται αναλυτικά οι λόγοι για τους οποίους επιλέξατε το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό, στο συγκεκριμένο πανεπιστήμιο, πως πιστεύετε ότι θα σας ωφελήσει, με ποιον τρόπο σκέπτεστε να το αξιοποιήσετε μελλοντικά και τι θα συνεισφέρετε ο ίδιος στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Η επιστολή αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για την επιλογή.
- **Ενδεχομένως ένα σχέδιο έρευνας ή ένα σχέδιο πρακτικής άσκησης** εάν επιλέξετε ένα DEA ή ένα DESS αντίστοιχα.
- **Βιογραφικό Σημείωμα.**

Σε αρκετές περιπτώσεις μπορεί να απαιτείται, ο φάκελος υποψηφιότητας να περιλαμβάνει προπτυχιακές εργασίες, διπλωματική εργασία, αναλυτική αναφορά στην πρακτική άσκηση που έχει πραγματοποιήσει ο υποψήφιος. Είναι καλό να ενημερωθείτε έγκαιρα απ' ευθείας από την σχολή στην οποία θέτετε υποψηφιότητα για τα απαραίτητα δικαιολογητικά που χρειάζονται, ώστε να έχετε χρόνο να προετοιμάσετε τον φάκελο υποψηφιότητας.

Δίδακτρα

Στα δημόσια ιδρύματα δεν καταβάλλονται δίδακτρα. Υπάρχουν εκπαιδευτικά κόστη που αναφέρονται σε έξοδα εγγραφής, τα οποία κυμαίνονται περίπου στα 140 €-900 € και στην κοινωνική ασφάλιση, το κόστος της οποίας ανέρχεται γύρω στα 175 €. Οι Έλληνες φοιτητές μπορούν να απαλλαγούν από την οικονομική συμμετοχή τους για την κάλυψη της κοινωνικής ασφάλισης εάν παρουσιάσουν στις αρμόδιες αρχές το ευρωπαϊκό έντυπο E 128 που δίδεται από το ΙΚΑ. Τα δίδακτρα στην ιδιωτική εκπαίδευση ποικίλλουν ανάλογα με τις σχολές, με αρκετά μεγάλη διαφοροποίηση στις Grandes Ecoles όπου τα δίδακτρα κυμαίνονται μεταξύ 3,000 €- 7,000€ και φτάνουν έως και 22,000€ (στοιχεία 2004). Σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα

<http://www.cnous.fr/etrangers/financement/cout.htm>

Στέγαση

Σε γενικές γραμμές ο ελάχιστος μηνιαίος προϋπολογισμός κόστους ζωής στη Γαλλία κυμαίνεται στα 700€ στην επαρχία και στα 900€ στο Παρίσι. Ένας διαφοροποιητικός παράγοντας του κόστους είναι αναμφίβολα το κόστος κατοικίας. Στην φοιτητική εστία το κόστος διαμονής κυμαίνεται από 110€-260€. Επίσης ένα πλήρες γεύμα στην φοιτητική λέσχη κοστίζει 2,5€. Σχετικές πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα

<http://www.cnous.fr/etrangers/financement/budget.htm>

Κέντρα φοιτητικής μέριμνας CROUS - <http://www.cnous.fr>

Τα Περιφερειακά Κέντρα Φοιτητικής Μέριμνας είναι δημόσιοι οργανισμοί που παρέχουν υπηρεσίες για τα ακόλουθα:

- Στέγαση: Η υπηρεσία στέγασης διαθέτει πλήρη ενημέρωση σχετικά με τις δυνατότητες στέγασης (δωμάτιο σε φοιτητική εστία, διαμέρισμα στην πόλη και
- Διατροφή: Όλοι οι φοιτητές έχουν πρόσβαση στα φοιτητικά εστιατόρια με την προσκόμιση της φοιτητικής τους ταυτότητας.

Επίσης τα CROUS διαθέτουν υπηρεσίες για απασχόληση φοιτητών, ψυχαγωγία, ταξίδια-συγκοινωνίες κ.α. Συνολικά υπάρχουν 28 τέτοια κέντρα εγκαταστημένα σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Γαλλίας.

Πηγές χρηματοδότησης

Πηγή χρηματοδότησης των σπουδών στην Γαλλία αποτελούν οι υποτροφίες που χορηγεί η Γαλλική κυβέρνηση και διαχειρίζονται διάφοροι οργανισμοί σε χώρες όπου υπάρχουν Γαλλικές αποστολές ή υπηρεσίες πολιτιστικής δράσης και συνεργασίας. Για την Ελλάδα το ρόλο αυτό διαδραματίζει το Γαλλικό Ινστιτούτο. Ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να κινήσει τις διαδικασίες αίτησης υποψηφιότητας για υποτροφία τουλάχιστον έναν χρόνο πριν την επιθυμητή έναρξη των σπουδών του. Επίσης ο ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει πληροφορίες για υποτροφίες από τον υπεύθυνο του μεταπτυχιακού προγράμματος και μπορεί να συντάξει αίτηση υποτροφίας σε συνεργασία με αυτόν.

Πηγές πληροφόρησης

Ο υπεύθυνος φορέας στην Ελλάδα για πληροφορίες σχετικά με μεταπτυχιακή εκπαίδευση και υποτροφίες στην Γαλλία είναι το Γαλλικό Ινστιτούτο.

ΦΟΡΕΑΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛ./Fax/e-mail
Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών	- Πληροφορίες για σπουδές στην Γαλλία - Πληροφορίες για υποτροφίες	Σίνα 31, 106 80 ΑΘΗΝΑ	Τηλ. : 210 339 8600 Fax : 210 364 6873 e-mail: etudesenfrance@ifa.gr http://www.ifa.gr
Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης	- Πληροφορίες για σπουδές στην Γαλλία	Λεωφ. Στρατού 2Α, Τ.Θ. 18103 546 40 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Τηλ. : 2310 821231, Fax: 2310 841283 http://www.ift.gr

Πηγές Πληροφόρησης για μεταπτυχιακά στην Γαλλία